

DEVĚT SEBEVRAŽD,
JEDEN KULT A ŽÁDNÝ VŮDCE.

Will Carver

TAKOVÝ
NORMÁLNÍ
DEN

KIOKAN

edice
KLOKAN

Copyright © Will Carver, 2019
Translation © Zdík Dušek, 2020
Copyright © ALPRESS, s. r. o.

Všechna práva vyhrazena.
Žádnou část knihy není dovoleno užít
nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez písemného
souhlasu držitele práv, s výjimkou krátkých citací
nebo odkazů, které tvoří součást kritického hodnocení.

Z anglického originálu NOTHING IMPORTANT
HAPPENED TODAY
vydaného nakladatelstvím Orenda Books
přeložil Zdík Dušek
Redakční úprava Lukáš Foldyna
Vydalo nakladatelství Alpress, s. r. o., Frýdek-Místek,
Grafická úprava obálky Emil Křížka
v edici Klokan, 2020
shop@alpress.cz
Vydání první

ISBN 978-80-7633-389-5

Pro nikoho

„Nikdo se nepřipojuje ke kultu.
Nikdo nevstoupí do skupiny, o které si myslí,
že mu ublíží. Vstupujete do náboženské organizace,
do politického hnutí, a vstupujete do něj s lidmi,
kteří se vám opravdu zamlouvají.“

Deborah Laytonová – členka Chrámu lidu

Jsme Lidé volby
Ti, kteří jsou teď vyzbrojeni odvahou
A volíme nemít strach
Tohle je jedno řešení
Není to konec
Ani začátek
Vždycky je víc těch, kteří si zvolí žít
Existuje jediná jistota

Prolog

Nikomu už na něm nezáleží.

Než ho našli, uběhl téměř rok.

Veřejnost ztratila zájem a přesunula se k něčemu novému.

No tak nějaký starý schizofrenik odešel do lesa, aby spáchal sebevraždu. No a co? Je to snad nějaká ztráta? Co je to za zprávu? Naplánujte to jako dodatečný nápad.

Přiložte si pistoli k hlavě a zmáčkněte spoušť – pak není čas na pochybnosti. Skočte ze střechy vícepatrového parkoviště – je těžké vycouvat, když vám do nárazu na beton zbývá sedm metrů.

Na zemi leží lepicí páska, kterou si strhnul z obličeje, když si to rozmyslel a snažil se volat o pomoc. Nikdo nepřišel. Na zápěstích má škrábance od toho, jak se snažil uniknout, a kůra stromu je odřená od pout. Klíček, který odhodil mimo svůj dosah, leží pod listím.

Koho to zajímá? Nějaký starý pitomec si vejde do lesa, zalepí si pusou a připoutá se ke stromu. Odhodí klíček, aby nemohl uniknout. A čeká na pomalou, odkládanou a bolestivou smrt. No a co?

Byla to jeho volba, ne?

Jeho rozhodnutí.

Má to háček: ten idiot se připoutal ke stromu tak, že měl ruce nad větví. Nemohl je spustit níž než metr od země, takže si nemohl lehnout, když potřeboval usnout.

Když ho našli, jeho zápěstí nesla plnou váhu těla. Levé rameno měl opřené o kmen stromu, hlava mu bezvládně visela dopředu, přední strana nohou doléhala k zemi

a záda měl nepřírozně prohnutá. Na těle měl stopy od zvířat, která ho objevila jen kvůli tomu, že se v prvních čtyřech trýznivých dnech opakovaně pokálel do kalhot.

Ten hlupák si nechal v kapse vzkaz, který uváděl, že je *poslední*. Člověk volby. Že to muselo být provedeno takhle, protože nesměl *chtít* zemřít.

Jinak by to neplatilo.

Ale všem je to fuk. Je konec.

Nikdo se nedozví, kdo to byl.

Nikdo si nebude pamatovat jeho jméno.

Ten chlap je zatracená nula.

1. ČÁST

KULT

1

225–233

Nemusíme říkat *ted'*.

Nebo *skoč*.

Ani odpočítávat od tří.

Prostě to víme.

Jsme totiž Lidé volby, ti, kteří jsou teď vyzbrojeni odvahou.

A volíme nebát se.

Znáte nás. Doplňujeme regály v supermarketech. Naléváme vám kávu. Staráme se vám o květiny a krmíme vám kočku, když jste na dovolené.

Nemůžeme přece patřit k té skupině. K tomu šílenému kultu. Ani náhodou. Naši kluci spolu hrají fotbal. Jsme váš soused. Váš synovec. Jsme vaše dcera. Doporučili jsme vám film, který se vám tolik líbil.

Jsme všude.

A vydáváme se z domovů a pracovišť v různých částech hlavního města a sjíždíme se na Chelsea Bridge, jak bylo domluveno. Nikdo z nás se formálně nepředstavuje, nikdo ani nepromluví. Naše cesty se při četných příležitostech protály – nic, co by stálo za zmínku, nic, co by stálo za rozbor.

Jsme jenom devět životů.

Devět osobností.

Devět problémů.

Devět rozhodnutí.

Všichni jsme dnes ráno obdrželi povolání, potvrzení našeho členství. Dopis, který potvrzoval naši důležitost, naše místo v dějinách; zajišťoval pokračování tohoto odkazu. Všichni jsme si přečetli, že je náš čas, a okamžitě

jsme věděli, kde bychom se měli setkat a kdy. Věděli jsme, co si máme vzít s sebou a jak to použít.

Jsme jedno řešení.

Toto není začátek.

Jsme jen devět dalších.

Čtyři z nás se dostávají k visutému mostu z jihu, od Battersea a dál. Pět ze severu přes Chelsea a Pimlico. Pro některé to není nejbližší most k jejich domu, ale tak zněla dohoda.

Musí to být zde.

Víme, co dělat.

Ti z jihu dorážejí krátce po sobě, každý se stejným výrazem, každý s volbou a každý mívá vousatého muže s videokamerou namířenou špatným směrem, připravenou zachytit něco nepodstatného na západě. Propásl příležitost.

Z jednoho jsou dva a ze dvou čtyři, dokud nás není devět. Všichni bez pohybu sedíme, hledíme k východu a čekáme na správný okamžik. Neodpočítáváme, nemluvíme.

Nemusíme.

Prostě to víme.

Nějakou dobu sedíme, usazení na ocelovém parapetu, který probíhá po celé délce mostu na obou stranách silnice, s výhledem na trať před námi a řeku za ním. Tohle je náš čas pro poslední rozjímání.

Tohle je náš okamžik volby.

Seděli jsme za vámi ve třídě. Myli jsme vám auto, zatímco jste šli nakupovat. Zaměstnávali jsme vás. Jsme váš otec. Dali jsme vám recept na pečivo z křehkého těsta. Zašili jsme zranění vaší dceři, když spadla z kola.

Ve stejný okamžik otvíráme batohy, pořád vsedě na studeném kovu, pořád s pohledem na černající vodu; žárovky, které ozařují dlouhé M mostu, vytvářejí odpovídající W v hladině pod námi. A oblékáme si černé mikiny.

Každý z nás si ji nejdřív přetáhne přes hlavu a kapuci nechá zvednutou.

Milenci.

Nevděčnice.

Básník.

Všichni provlékáme ruce rukávy. Levou a pak pravou.

Lékařka.

Nuly.

A Mladý Levant.

Rozhodnutí bylo učiněno.

Nemusíme říkat *ted'*.

Nebo *skoč*.

Ani odpočítávat od tří.

Prostě to víme.

2

OSTATNÍ LIDÉ

Při vedení kultu je důležité zapojit do něj ostatní lidi. Ne nové členy nebo stoupence. Ne další předplatitele nebo větší nákupní seznam. Nezáleží na tom, jestli existuje šest lidí, kteří někoho považují za Ježíše, nebo jestli žije milion obdivovatelů, kteří doufají, že se na ně dostane místo na vesmírné lodi, jež je odnese pryč, až se Země zhroutí pod lidskou chamtivostí a lhostejností.

Kult nevytvářejí apoštolové. Vytvářejí ho všichni ostatní.

Právě ti jsou potřební. Protože ostatní lidé vždycky všechno zvrtají.

Vezměte si městečko Antelope v Oregonu. Tečka na mapě. Padesát lidí, kteří chtějí klid. Potřebují poštu,

obchod se smíšeným zbožím, školu a kostel. Ne aby přežili. Proto se sem nepřistěhovali. Každý zná všechny ostatní a všichni chtějí být sami. Protože sem přišli, aby prožili svoje roky v klidu. A pak zemřeli.

Přidejte čtyři tisíce stoupenců učení Bhagwana Shree Rajneeshe. Sledujte, jak jsou zprvu vítáni jako mírumilovní lidé, kteří se vzdávají materialistického světa ve prospěch duchovního života. Pozorujte jejich touhu po ustanovení vlastního společenství.

A teď k němu zahrňte ostatní lidi.

Společenství se mění ve společnost. A vnímejte stoupající napětí a rostoucí nepřátelství. Počkejte ještě o něco déle. Protože teď přicházejí ostatní lidé. A je snadné v nich vyvolat strach. Brzy začnou učitel, listonoš, majitel baru nebo mlékař používat slovo „kult“.

Opřete se a vychutnávejte si svůj úspěch – civilisté se mění ve zbraně, do kávy se přidává jed a telefonní linky jsou odposlouchávány.

Tohle dokážou ostatní lidé.

Vezměte si mladého pastora metodistické církve v Somerset Southside v Indianě. Povězte mu, že nesmí do své kongregace zapojit černochoy. Naštvejte ho. Nasměrujte ho na křížovou výpravu.

Sledujte, jak pokračuje a dává lidem naději. Jak usiluje o rasovou rovnost. Neoznačíte jeho učení za falešné. Ještě ne. Označíte je za baptisty. Řeknete, že jsou církev. On je nazývá Křídla vykoupení.

Nechte ho otevřít výdejnu polévky pro chudé a sledujte, jak se zapojují ostatní lidé. Protože ti mají vrozenou schopnost vzít něco dobrého a okamžitě to proměnit v hromadu hnoje.

Přesuňte tu církev do Guyany. Nazvěte jejich sídlo tábor. Nazvěte ho Ráj. Nazvěte ho Jonestown. Řekněte,

že tam členové nepřijeli dobrovolně. Přiveďte ostatní lidi, aby zasáhli. Zasáhněte. Nechte po sobě střílet. Chvilí počkejte, než bude všechno zničené. Než devět set mužů a žen spáchá sebevraždu kyanidem. Nechte je otrávit svoje děti.

Teď je můžete označit jako kult. A cítit úlevu, že nejste jedni z nich.

Vy.

Ostatní lidé.

VeźmĚte si Davida Koreshe. VeźmĚte si Waco. Řekněte světu, že má několik žen a souloží se svými dětmi. Podpalte budovy. Vykuřte ho. A když už jste tam, zabijte dvacet z těch dětí.

Vložte se do toho.

VeźmĚte si Mansonovu rodinu. Scientologii. VytrhnĚte libovolný úryvek jakĚkoliv svatĚ knihy z kontextu.

VeźmĚte neznámo a přidejte k němu trochu strachu a nejistoty.

Vidíte, co jste udĚlali?

Vy.

Klub ostatních lidí.

Vy. Lidi s odstupem. Nahlížejí zvenku dovnitř. S vašimi odsudky, svobodnou volbou a bezpečím. Nechápete to.

Ani jeden z těch lidí si nemyslel, že by patřil k nějakému kultu.

A vy nejste v ničem odlišní. Možná jste v nějakém kultu třeba přímo teď a vůbec si to neuvĚdomujete. Myslíte si, že máte na výběr.

Tak si uvaźte kolem krku provaz.

A čekejte.

Přicházejí ostatní lidé.

TOHO RÁNA

3

225–226 – MILENCI

Poslední týden si každý den navzájem říkají jednu věc, která se jim líbí na jejich protějšku. A zdá se, že to funguje.

Právě souloží, když dovnitř vejde prvorozené dítě. Jde o stejný ranní sex, jaký mívali tak rádi, než se narodily děti. Lehl si na ni, dívali se na sebe a předstírali, že jim nevadí jeho zpcená, lepkavá kůže a její páchnoucí dech.

Ale teď je sex bez vášně. Nucený. Už se na sebe nedívají. A neobtěžují se předehtou, líbáním, mluvením.

Ani něhou.

Ani city.

Ještě jsou spojení, když dovnitř vchází první dítě.

Ten mrňavý spratek říká „Mami“ takovým tím tónem, v kterém zcela zní vzrušení z nového dne a zcela ospalost, jež ho nutí mnout si oči. Capká k posteli a tahá za příkrývku, která kryje činnost jeho rodičů. Říkají mu, ať přestane. Že se spolu jenom mazlí. Že má jít dolů a pustit si televizi.

Ale ten malý spratek se rozhoduje, že nechce jít dolů bez mamky a tatky. Že se chce posadit na kraj postele a pohupovat nohama, dokud s ním nevstanou.

Snaží se.

Zoufale se snaží milovat.

Znovu naléhají na dítě, že jim to potrvá jenom minutku. Usmívají se, jako kdyby bylo všechno normální, a tím ten

okamžik ničí ještě víc. V duchu si říkají, že to není chyba toho dítěte, ale jejich.

A ještě jsou spojení, když se ke dveřím přibatolí druhé dítě.

To, o kterém si tak hloupě mysleli, že je spasi.

Že z nich udělá opravdovou rodinu.

Nechtějí na ně křičet ani jim vynadat. Protože ani jeden nechce být špatný rodič. Protože oba teď doopravdy milují jenom je. A těm chlapcům to neprospívá. Rodiče se chystají ustoupit, ať si ti malí otrapové znovu prosadí svou.

Takhle začíná každý jejich den. Ačkoliv ne vždy upocenou souloží.

Vzápětí dole zarachtá poštovní schránka a na rohožku padá pošta. Dva účty, které jim nedělají starosti, letáček na rozvoz pizzy do domu, katalog zadarmo, který přichází každý měsíc, z internetové stránky, již navštívili všehovšudy jednou, leták od místních realitních makléřů s informacemi o tom, které domy v okolí jsou na prodej, a s žádostí o ocenění jejich nemovitosti, a nakonec poslední dopis adresovaný oběma Milencům.

Je nadepsaný jejich jmény. Ne čísla. Ne zaměstnáními. Ne jejich archetypy. Ne jejich nejzřejmějšími osobnostními rysy.

Nastal jejich čas.

Blahopřejeme. Byli jste vybráni. Vaše žádost o členství byla odsouhlasena.

Pořád jsou dost tvrdí a vlhčí, aby pokračovali, když obě děti nevinně vybíhají ze dveří pro neškodné účty, reklamní sdělení a rozsudek smrti.

Postel ještě zhruba dvacet vteřin zuřivě vrže, aby označila poslední okamžiky jejich rutinního obřadu, jejich pokusu o intimitu.

Oba jsou prázdní a nenaplnění, když se chlapci vracejí do jejich lži s katalogem nábytku zabaleným v igelitu a nevinnou bílou obálkou. Zvedají se do sedu. Chlapci vyrábějí z nechtěných letáků vlaštovky.

Milenci jsou ohromeni velikostí účtů, které nebudou muset uhradit. Ještě si neuvědomují, že účty za plyn a narůstající úroky neznamenaají pro ty, kteří byli vybráni, vůbec nic.

V poslední obálce jsou dva listy papíru. Po přečtení několika slov se oba dávají do pohybu. Vstávají z postele, zakrývají svou nahotu, vycházejí z ložnice a sestupují po schodech s oběma spokojenými dětmi v závěsu. Katalog nábytku zůstal ležet na přehozu. Oba kráčejí bosi po studené kuchyňské dlažbě a zastavují se před sporákem, aniž by si všímali dětí, které je zezadu tahají.

On tiskne tlačítko škrtátka a otáčí knoflíkem, který reguluje přívod plynu, za nějž nebudou muset platit. Jakmile se ploténka rozhoří, ona vkládá dopis i obálku do plamenů a oba čekají. Dívají se, dokud z dopisu nezbyvají jen křehké černé vločky. Důkaz je spálen.

Jak se domluvili.

Jak oba souhlasili.

Jak právě teď dělají další.

Jako tým.

Sklánějí se ke svým chlapcům – je snazší si myslet, že na tom budou líp bez nich. Líbají svoje děti. A říkají jim, že je mají rádi.

A pouštějí se do přípravy snídaně.

Možná je to jejich poslední den, ale nesmí se nijak lišit od jiných.

4

231 – NEVDĚČNICE

Je poledne, ale pořád má kocovinu. Nejdřív otvírá výpis z účtu a přejíždí očima odchozí platby za položky, jako jsou boty, kabelky, účty z barů a restaurací a další věci, o nichž ví, že je nepotřebuje, ale v čase, kdy si je pořizovala, věřila, že jsou nezbytné pro její štěstí.

Nejde o štěstí.

A nikdy to nestačí.

Pět tetování v ní vyvolávalo lepší pocit než čtyři jenom chvíli. Radost z deseti tisíců sledujících na sociálních sítích byla stejně prchavá jako vyvrcholení, které předstírala s tím účastníkem televizní reality show. Drogy nezabíraly.

Její matka jí řekla, že naplnění lze dosáhnout jedině tehdy, když člověk něčím na oplátku sám přispívá. Zemřela teprve před dvěma lety, ale dcera už na tuto lekci zapomněla.

Nevděčná mladá žena přelétá očima záznam o chybách, z nichž se nepoučila, a zakotvuje pohledem přímo na červeném čísle dole na poslední stránce. Výraz v jejím obličejí se nemění – neprozrazuje, co cítí uvnitř, ale vodítkem mohou být slzy.

Je tu druhý dopis z banky, který potvrzuje zvýšení limitu na přečerpání účtu. Vlna úlevy smazává slzy a zmírňuje další bolest hlavy. Tíha skutečného života se na pár vteřin zvedá.

Ale výpis transakcí z kreditní karty v ní vyvolává další paniku. Schovávala si ho řadu dnů.

Do úst jí stoupá trochu zvratků, ale zase je polyká.

Jsou tu čtyři další kreditky.

Otec ví jenom o jedné.

Její sestra má jednu kreditní kartu a každý měsíc s ní vychází. A vzpomíná si na matku.

Dveře koupelny jsou zamčené jako vždycky. Pro všechny případy. Sedí na zavřené toaletě a dlažba ji studí do bosých nohou – aspoň jí to připomíná, že i ona ještě dokáže něco cítit. Vstává, pije vodu z kohoutku a omývá si obličej smutného klauna. Když se na sebe dívá do zrcadla, pořizuje fotografii mobilem. Ne pro sociální sítě. Pro sebe. A upadá zpátky do sebelítosti.

Je toho víc.

Opakuje si, že nemůže otevřít další účet. Že ji to zabije. Že se bude muset přiznat otci a on ji bude muset znovu vyplatit. A všichni se o tom dozvědí.

Ale jeden z dopisů v rostoucí hromádce dluhů a provinilosti ji ze všeho vysvobodí.

Jedna bílá obálka obsahuje únikovou cestu.

Dává jí možnost volby.

Odrhuje kousek toaletního papíru, aby si otřela opuchlé oči s tmavými kruhy, nadzvedává poklop toalety, na které už zase sedí, a vyhazuje papír s rozmazanou řasenkou mezi nohama do záchodu. Znovu se usazuje, aby prošla posledních pár dopisů.

Na nákupní kartě má nedoplatek 2 268,48 libry. Její kapesné snadno pokryje minimální měsíční splátku, ale podobné splátky na zbytku karet v ní vyvolávají zoufalství. *A to zbývají jenom čtyři měsíce do Vánoc.* A zná jediný způsob, jak zvládat stres: koupit si něco pěkného. Něco, co ve skutečnosti nepotřebuje. Něco dalšího, co si nemůže dovolit.

Kvůli chvilce euforie, která přeruší utrpení.

Je úlevou, že poslední dopis nemá žádné průhledné okénko s jejím jménem a adresou.

To nejlepší si pošetrila na konec.

Na zmírnění bolesti.

Jako odměnu.

Všechny ostatní dopisy hodila do vany po své pravici. Teď se jimi nemůže zabývat. Odtrhuje roh obálky, zasunuje do otvoru prst a projíždí jím po délce dopisu.

Uvnitř jsou dva listy papíru. Na prvním je jen pět slov.

Dnes

Se

Nestalo

Nic

Důležitého

A ona je ráda, že projednou čte poštu, na které se nic nečervená.

5

232 – BÁSNÍK

Skvrna modrého inkoustu v místě, kde se mu v noci rozbilo a vyteklo kuličkové pero, mu lepší povlečení k tělu. Zápisníku se nic nestalo – leží na zmuchlaném tričku odhozeném na zem. Básník po něm hmatá pravou rukou, zvedá si ho k hrudi, nalistuje poslední stránku, kterou popsal, a drží si ji nad obličejem.

Není tu neuspořádaná čmáranice, jakou je zvyklý vídat, když se snaží rychle přenést na stránku nějaký nápad. Slova volně plynou. Nic není přeškrtnuto. Žádné modré skvrny od prstů nebo potřhané rohy. Považuje to za jedno ze svých nejlepších děl.

Paže ho začíná bolet, slabý biceps ho pálí, ale znovu si pročitá svůj výtvar a usmívá se na slova, která sestavil, na verše, které vykouznil z ničeho.